

Ezért tehát, szeretteim, ahogyan mindenkor engedelmeskedtetek, nem csupán jelenlétemben, hanem sokkal inkább most, távollétemben is, félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket,¹³ mert Isten az, aki munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően.

Kedves Testvéreim!

1935-ben, éppen ezen a napon, november 3-án szentelte fel templomunkat Raffay Sándor püspök. A ma 84 éves templom felépüléséhez azonban nem csak kövek kellettek, hanem egy igen súlyos történelmi időszakot átélő gyülekezet, akik ellenére az Első Világháború veszteségeinek, ellenére Trianon gyászának, már 1921-ben azt mondták: mi önálló gyülekezet szeretnénk lenni, két vére rá pedig már a templomépítéshez gyűjtöttek országszerte. Az építést ugyan késleltette, de megállítani nem tudta a Magyarországon 1931-ben tetőző gazdasági világválság sem. 1934-ben júliusában álltak neki az építésnek, és bő egy év alatt megvalósult az álom.

Szándékosan hangsúlyoztam, hogy gyülekezetünk olyan időben, és körülmények között állt neki templomépítésen gondolkodni, amikor minden ennek ellenkezőjét indokolta volna, de nem adták fel, mert hitték, hogy mindebben Isten terve valósul meg. Jól mutatja ezt akkori lelkészünk Petrovics Pál hálaadó verese: Lásd meg Istenem: Hála szívemen! *** Éltem legjavát, Éveit, havát – Álmaim álmát, Dicsőség – pálmát; Lényem egészét, Szívem verését – Éjjel, nappalon, Mind-mind od'adom; Magam-alázón Mindent áldozom: Gyönyört és kincset, - Csakhogy építsek Neked templomot, Hogy lehulljak ott Az oltár alatt S téged áldjalak, Áldjalak térden, Hogy im', célt értem! *** Lásd meg, Istenem: Hála szívemen És áld mindenem!

A versben kifejeződik, hogy mennyi áldozat, lemondás kellett ahhoz, hogy felépülhessen ez az épület, az Isten temploma.

Az évfordulón, amikor azon törjük a fejünket, hogy hogyan lehetne felújítani templomunkat, azt gondolom jó egy kicsit figyelni elődeinkre. Arra, hogy mi is volt a cél: hogy lehulljak ott, az oltár alatt s téged áldjalak... írta Petrovics, miközben tudjuk, hogy családjával hosszú ideig vasúti kocsikban lakott.

Mai alapigénket nem a templomszentelési évforduló kapcsán választották. Mégis, mintha lenne összefüggés, bár nem egészen úgy, ahogy elsőre gondolnánk. Pál apostol a Filippi gyülekezetnek ír. Annak a Filippi közösségnek, amelyet második missziói útján maga alapított. Ahol fogságot szenvedett és csodálatos szabadulását követően ő maga menekülni kényszerült, de hű munkatársa, az ApCsel szerzője, Lukács ott maradt és egy ideig vezette ezt a közösséget. Úgy tűnik, hogy a gyülekezet elég jó anyagi körülmények között élhetett. Pál levele is egy köszönőlevél, azokért az adományokért amelyekkel támogatták a jeruzsálemi közösséget, és nem utolsó sorban Pált, aki ebben az időben maga fogságban van, Rómában és a császár ítéletére vár.

Filippi tehát egy jól működő, gazdag közösség, akik nem azon gondolkoznak, hogy miből legyen..., hanem, hogy kit támogassanak. Amikor Pál ezt a levelet írja, akkor elmondja nekik, hogy hálás az adományokért, ugyanakkor nagyon fontos lenne, hogy annak ellenére, hogy Filippiben minden rendben ne bízzák el magukat: ahogy ő fogalmaz mai alapigénkben: *Ezért tehát, szeretteim, ahogyan mindenkor engedelmeskedtetek, nem csupán jelenlétemben, hanem sokkal inkább most, távollétemben is, félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket,¹³ mert Isten az, aki munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően.*

Ezért tehát... írja Pál, és ezt megelőzően egy gyönyörű Krisztushimnuszban fejti ki, hogy: *Az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt: ⁶aki Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, ⁷hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és emberként élt; ⁸megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. ⁹Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé.*

Jézus indulata legyen bennetek, azaz magatokat megalázva, félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket.

Erős szavak: félelem és rettegés, ráadásul itt Pál nem az Istenfélelemről ír, hanem egy miránk is jellemző dologról: a megfelelési kényszerről.

Mire gondolok? Arra, hogy a filippi gyülekezet tagjai büszkék voltak nagylelkűségükre, a hitben különbnek tartották magukat, mert lám, ők megtehetik, és támogatják a kicsinyeket.

Pál nagyon diplomatikusan, de azért erőteljesen figyelmezteti őket: fontos a magabiztosság, de nem mindegy miben: a Jézusról szóló bizonyágtételben, az igazság melletti kiállásban. A keresztyénség nem egy hurrá közösség, akik bármihez fognak arannyá válik a kezükben. A Jézusban hívők nem földi kincsekért, nem is elismertséért, nem a földi élet gyönyöreieért küzdenek, hanem a hervadhatatlan koszorúért.

félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, ¹³mert Isten az, aki munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően. – Írja Pál.

Hogy jól és ne félreértsük ezt a mondatot, fontos a helyzet ismerte. Pál tehát az elbizakodottságtól óv, ugyanakkor viszont fontosnak tartja, hogy a keresztyén ember kiálljon az igazság mellett, csak ne a mellét verve, hanem tudva azt, hogy minden tettének hátterében az Isten munkálkodik.

Magyarul nem én építem a templomot, hanem Isten az, aki a lehetőséget adja, aki alkalmassá tesz, hogy én hordjam a köveket.

A templomépítés 84 évvel ezelőtt, azok között a körülmények között nagy bizonyágtétel volt. Talán sokkal nagyobb, mint a Filippi gyülekezet segítségével Pál, vagy a jeruzsálemi közösség számára. Tanuságtétel arról az Istenről, aki megtart, aki munkálkodik, aki jövőt ad.

Adott esetben szembe menni azokkal, akik azt mondják: előbb jöjjön rendbe a gazdaság, majd utána... előbb legyenek rendbe a dolgok, előbb legyen akkora a közösség... Szembe menni és azt mondani: ezek a kövek fontosak, hogy megmaradjunk, fontosabbak, mint az anyagiak, fontosabbak, mint más, mert ezek a kövek kizárják a nehézségeket, és ráirányítják a figyelmünket a lényegre. Félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést.

Luther a reformáció elindulását követően meg kellett álljon a worms birodalmi gyűlésen, ahol elétették írásait, hogy azokat vonja vissza. Luther bátor kiállása ismert: itt állok, másként nem tehetek, Isten engem úgy segítsen, nem vonom vissza.

Igen, a büszke, makacs, lázadó Luther, mondják, akik nem ismerik a teljes történetet. Luther először is egy nap gondolkodási időt kér. Közben gyötrődik, mit tegyen. Majd jön a híres kiállítás, majd a gyűlésről távozva a barátai karjaiba rogyva ezt hajtogatja: túl vagyok rajta, túl vagyok rajta.

Igen, ezt jelenti félelemmel és rettegéssel az üdvösséget munkálni. Kiállni az igazság mellett, akkor is, amikor az egész világ ellenünk dolgozik, templomot építeni akkor is, amikor nem ezt diktálja a kor. És ahogy Luthernek erőt, elődeinknek forrásokat adott Isten, úgy nekünk is ad.

Nem kell már templomot építeni. De kell az Isten templomát, az élő kövek egyházát építeni, azaz hívni azokat, akik távol vannak az Istentől. Félelemmel és rettegéssel, mert igen lehet bennünk félelem, retteghetünk is akár, amikor megszólalunk családban, munkahelyen, barátok közt, de Isten ott lesz velünk.

November, december – valahogy a legemberibb hónapjaink, nem csak a név miatt, hanem inkább a miatt, hogy ilyenkor sokkal inkább figyelünk a másokra. A halottak napjával kezdődik, és karácsony a csúcspontja ennek az időszaknak, amikor van lehetőségünk elmondani, hogy a mi reménységünk más, hogy a mi hitünk középpontjában mi áll. Bátor kiállásra van szükség! Ami után lehet, hogy azt mondjuk: túl vagyok rajta, túl vagyok rajta! – de e nélkül nem lesz megújulás. E nélkül a hit nélkül a falak repedezni kezdenek és ránk hullanak. Kell a hit, és a hitünk melletti szilárd kiállítás, félelemmel és rettegéssel, de az Isten munkájában.